

Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2020/21:AU1

Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering

---

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för 2021 inom utgiftsområde 13, som uppgår till ca 7,8 miljarder kronor. Utskottet tillstyrker också föreslagna bemyndiganden om ekonomiska åtaganden. Därmed avstyrker utskottet de alternativa budgetförslag som förts fram i motioner.

I betänkandet finns en reservation (SD) och tre särskilda yttranden (M, V, KD). Ledamöterna från Moderaterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna avstår från ställningstagande när det gäller budgetbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:1 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering.

17 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Budgetprocessen i riksdagen	4
Betänkandets disposition	5
Utskottets överväganden	6
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 13	6
Statens budget inom utgiftsområde 13	10
Reservation	24
Statens budget inom utgiftsområde 13 (SD)	24
Särskilda yttranden	28
1. Statens budget inom utgiftsområde 13 (M)	28
2. Statens budget inom utgiftsområde 13 (V)	29
3. Statens budget inom utgiftsområde 13 (KD)	30
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	32
Propositionen	32
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21	32
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	34
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens och motionärernas förslag till beställningsbemyndiganden	35
<i>Bilaga 4</i>	
Reservanternas anslagsförslag	36
<i>Bilaga 5</i>	
Reservanternas förslag till beställningsbemyndiganden	37

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Statens budget inom utgiftsområde 13

a) Anslagen för 2021

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 13 enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 13 punkt 1 och avslår motionerna

2020/21:655 av Ebba Hermansson m.fl. (SD) yrkande 8,
 2020/21:656 av Ebba Hermansson m.fl. (SD) yrkande 22,
 2020/21:682 av Matheus Enholm m.fl. (SD) yrkande 3,
 2020/21:2967 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V),
 2020/21:3403 av Magnus Persson m.fl. (SD) i denna del,
 2020/21:3410 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 6–8 och 12,
 2020/21:3411 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 1–4 och
 2020/21:3581 av Mats Green m.fl. (M) yrkandena 1 i denna del och 2–4.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 13 punkt 2 och avslår motionerna

2020/21:3403 av Magnus Persson m.fl. (SD) i denna del och
 2020/21:3581 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 1 i denna del.

Reservation (SD)

Stockholm den 8 december 2020

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Arman Teimouri

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Arman Teimouri (L), Mats Green (M)*, Anna Johansson (S), Patrik Björck (S), Saila Quicklund (M)*, Magnus Persson (SD), Helén Pettersson (S), Martin Ådahl (C), Ebba Hermansson (SD), Johan Andersson (S), Serkan Köse (S), Leila Ali-Elmi (MP), Malin Danielsson (L), Malin Höglund (M)*, Ciczie Weidby (V)*, Désirée Pethrus (KD)* och Ludvig Aspling (SD).

* Avstår från ställningstagande, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2020/21:1 i de delar som gäller utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2020/21 som påverkar anslagen inom utgiftsområdet för 2021. Budgetpropositionen för 2021 bygger på en politisk överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i motionerna finns i bilaga 1. I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2021 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna föreslår i sina respektive anslagsmotioner.

Under beredningen av ärendet har information lämnats till utskottet av regeringen genom arbetsmarknadsminister Eva Nordmark och jämställdhetsminister Åsa Lindhagen.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2021 för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering till 7 790 741 000 kronor (prop. 2020/21:1, bet. 2020/21:FiU1, rskr. 2020/21:63). I detta betänkande föreslår arbetsmarknadsutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har

beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet har mot den bakgrunden granskat regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 13 i budgetpropositionen. Granskningen är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och motionerna som gäller statens budget inom utgiftsområde 13.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 13

Propositionen

Regeringen konstaterar inledningsvis att riksdagen inom utgiftsområdet har beslutat om mål för integrationspolitiken, politiken mot diskriminering, jämställdhetspolitiken och politiken mot segregation. Målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. För politiken mot diskriminering är målet ett samhälle fritt från diskriminering. Jämställdhetspolitikens mål är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Målet för politiken mot segregation är minskad segregation, jämlika och jämställda uppväxt- och levnadsvillkor samt goda livschanser för alla.

För vissa av områdena har regeringen beslutat om delmål eller om strategier och handlingsplaner. Därutöver framhåller regeringen för varje område att arbetet även ska bidra till att Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling genomförs, bl.a. målen om att uppnå jämställdhet, minskad ojämlikhet och god utbildning till alla.

När det gäller integrationspolitiken framgår det av propositionen att det främst är genom generella insatser för hela samhället som målet uppnås. De generella åtgärderna behöver dock enligt regeringen kompletteras med riktade åtgärder som bl.a. finansieras inom utgiftsområde 13. I en första del av resultatredovisningen beskrivs utvecklingen inom områdena arbetsmarknad, utbildning, hälsa och boende. I denna del med koppling till det övergripande målet för integrationspolitiken används resultatindikatorer som arbetskraftsdeltagande, kunskapsresultat i grundskolan och trångboddhet. I en andra del av resultatredovisningen som avser insatser för nyanlända invandrades etablering är redovisningen strukturerad efter anslagsstrukturen inom området. Denna redovisning baseras i huvudsak på återrapporteringar från de myndigheter som är ansvariga för att samordna eller genomföra insatserna, främst länsstyrelserna, Skolverket och Migrationsverket. Utifrån resultatredovisningen gör regeringen en bedömning av utvecklingen i förhållande till det mål som riksdagen beslutat ska gälla för integrationspolitiken. Regeringen anför bl.a. att de insatser som gjorts inom utgiftsområdets verksamheter, tillsammans med insatser inom andra politikområden, har bidragit till att uppnå det integrationspolitiska målet om lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.

I fråga om politiken mot diskriminering anger regeringen att det strategiska arbetet för att förebygga och motverka diskriminering och rasism m.m. och för att stärka hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter bidrar till att det riksdagsbundna målet uppnås. När det gäller resultatindikatorer används anmälningar och uppgifter om förekomsten av diskriminering. Regeringen

bedömer resultaten i huvudsak utifrån redovisningar från berörda myndigheter och underlag från antidiskrimineringsbyråerna. För insatser finansierade inom utgiftsområdet redovisas i första hand verksamhet inom ramen för den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott samt strategin för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Utifrån resultatredovisningen gör regeringen en bedömning av utvecklingen i förhållande till det mål som riksdagen har beslutat ska gälla för politiken mot diskriminering. Regeringen anför bl.a. att Diskrimineringsombudsmannens tillsynsarbete och informationsåtgärder har bidragit till mer kunskap om och ett förstärkt genomförande av diskrimineringslagen. Regeringen gör vidare bedömningen att insatser inom ramen för regeringens hbtq-strategi har bidragit till ökad kunskap om och synlighet för hbtq-personers rättigheter.

Utöver det övergripande målet för jämställdhetspolitiken anger regeringen sex underliggande delmål: jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, jämställd hälsa och mäns våld mot kvinnor ska upphöra. För respektive jämställdhetspolitiskt delmål listas ett antal resultatindikatorer som ska tydliggöra de centrala aspekterna i målen. Exempel på indikatorer är könsfördelning när det gäller chefer i offentlig och privat sektor, kvinnors lön som andel av mäns lön efter sektor, utbildningsnivå för befolkningen i åldern 25–64 år, ersatta dagar för vård av barn, sjukpenningtalet efter ålder samt personer 16–79 år utsatta för misshandel. Utvecklingen för de mest centrala indikatorerna redovisas översiktligt för varje delmål. I budgetpropositionens bilaga 4 Ekonomisk jämställdhet redovisas indikatorerna och utvecklingen av den ekonomiska jämställdheten mer ingående. Även områdena makt och inflytande respektive obetalt hem- och omsorgsarbete berörs i bilagan. Resultatredovisningen innefattar också en redogörelse för utvecklingen och resultatet av strategin Jämställdhetsintegrering. Utifrån resultatredovisningen gör regeringen en bedömning av utvecklingen i förhållande till det mål som riksdagen har beslutat ska gälla för jämställdhetspolitiken. Regeringen gör även en bedömning av utvecklingen i förhållande till de jämställdhetspolitiska delmålen. Regeringen anför bl.a. att makten i samhället ännu inte är jämnt fördelad mellan kvinnor och män, även om utvecklingen i flera avseende har gått framåt eller under en längre tid visat på jämna resultat.

När det gäller åtgärder mot segregation framhåller regeringen att det främst är genom generella insatser för hela samhället som målet uppnås. De generella åtgärderna behöver dock enligt regeringen kompletteras med riktade åtgärder som bl.a. finansieras inom utgiftsområde 13. I fråga om resultatredovisningen konstaterar regeringen att det i dag saknas tillgång till statistik utifrån en områdesindelning som är ändamålsenlig för området Åtgärder mot segregation. Regeringen anger att Statistiska centralbyrån (SCB) har fått i uppdrag att förbättra förutsättningarna att följa upp segregationens utveckling, bl.a. genom att ta fram en rikstäckande områdesindelning av samtliga landets kommuner. Vidare har SCB i uppdrag att tillsammans med Delegationen mot

segregation tillgängliggöra statistik och underlätta uppföljningen av socioekonomisk segregation baserat på denna rikstäckande områdesindelning. Tills vidare redovisas därför, liksom föregående år, resultat för ett antal indikatorer efter hur situationen ser ut i genomsnitt för de 38 områden i Sverige som har socioekonomiska utmaningar, dvs. stadsdelar som tidigare omfattats av lokala utvecklingsavtal och urbant utvecklingsarbete. Uppgifter om bl.a. andel förvärvsarbetande kvinnor och män, behörighet till gymnasieskolans nationella program och genomsnittlig disponibel inkomst redovisas som ett genomsnitt för de 38 områdena jämfört med riket som helhet. Utifrån resultatredovisningen gör regeringen en bedömning av utvecklingen i förhållande till det mål som riksdagen har beslutat ska gälla för politiken mot segregation. Regeringen drar bl.a. slutsatsen att det finns bekymmersamma skillnader i uppväxt- och levnadsvillkor för personer som bor i områden med socioekonomiska utmaningar jämfört med personer som bor i andra områden.

Utskottets bedömning

Utskottet konstaterar att det sedan flera år pågår en dialog mellan riksdagen och regeringen om utvecklingen av den ekonomiska styrningen. Utskottet anser att det är viktigt att utvecklingen av den ekonomiska styrningen fortsätter. En central del i detta är att fortsätta det utvecklingsarbete som Regeringskansliet sedan flera år bedriver för att förbättra regeringens resultatredovisningar till riksdagen i budgetpropositionen. Som regeringen själv framhåller i budgetpropositionen består en viktig del av arbetet av förankring med riksdagens utskottskanslier. Utskottet vill betona vikten av en fortsatt dialog mellan riksdagen och regeringen i utvecklingsarbetet.

Utskottet konstaterar att resultatredovisningen är ett viktigt underlag för utskottets beredning av budgetpropositionen. Regeringens redovisning och bedömning av de resultat som uppnåtts ska ha en klar och tydlig struktur, eftersom detta bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de får i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om.

När det gäller integrationspolitiken välkomnar utskottet att regeringen på ett tydligare sätt än förra året redovisar en sammanfattande bedömning av utvecklingen i förhållande till det mål som riksdagen beslutat om. Utskottet noterar också med gillande att redovisningen på ett tydligt sätt skiljer mellan den generella utvecklingen för utrikes födda och resultat av insatser för nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet.

Vad gäller politiken mot diskriminering har utskottet tidigare framfört att det är resultatet av den statliga verksamheten som ska stå i fokus, inte så mycket vilka insatser som gjorts. Utskottet välkomnar att resultatredovisningen i årets budgetproposition i detta avseende har utvecklats i positiv riktning. Utskottet inser att arbetet mot diskriminering är komplext och förutsätter en mängd åtgärder på olika nivåer, men noterar att det ändå framgår vilka insatser som finansieras inom utgiftsområdet. Vidare välkomnar

utskottet att regeringen i sin analys av resultaten jämfört med förra året gör en något tydligare koppling till det riksdagsbundna målet om ett samhälle fritt från diskriminering. I detta avsnitt bedöms resultaten också i relation till den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott och till den nationella strategin för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. När det gäller dessa mål som regeringen beslutat om, dvs. den nationella handlingsplanen och strategin, konstaterar utskottet att de förutom att anges i målavsnittet också anges som en bedömningsgrund.

Beträffande jämställdhetsområdet konstaterar utskottet att resultatredovisningen utgår från tydliga delmål med tillhörande resultatindikatorer. Utskottet är medvetet om att jämställdhetspolitiken är bred och ska integreras i regeringens samlade arbete. När det gäller resultaten av de insatser som finansieras av anslaget för särskilda jämställdhetsåtgärder efterfrågar utskottet en tydligare specificering i enlighet med vad regeringen själv aviserar i inledningen till resultatredovisningen för jämställdhetsområdet. För vart och ett av delmålen görs en bedömning av utvecklingen på området, t.ex. när det gäller att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Utskottet uppskattar regeringens strukturerade redovisning och bedömningar av måluppfyllelsen i fråga om både det övergripande målet för jämställdhetspolitiken och de ingående delmålen. Vidare anser utskottet att det är positivt att resultatredovisningen också innefattar en redogörelse för utvecklingen och resultatet av strategin Jämställdhetsintegrering. Eftersom jämställdhetsintegrering även i fortsättningen är regeringens huvudsakliga strategi för att uppnå de jämställdhetspolitiska målen återkommer utskottet till frågan i avsnittet Statens budget inom utgiftsområde 13.

I fråga om resultatredovisningen för åtgärder mot segregation konstaterar utskottet liksom regeringen att det i dag saknas tillgång till statistik utifrån en områdesindelning som är ändamålsenlig. Utskottet noterar att såväl Statistiska centralbyrån som Delegationen mot segregation har regeringens uppdrag att förbättra förutsättningarna för att tillgängliggöra statistik och underlätta uppföljningen av socioekonomisk segregation baserat på en rikstäckande områdesindelning. Utskottet ser fram emot en utvecklad resultatredovisning på området. Till dess välkomnar utskottet ändå att regeringen gör en bedömning av utvecklingen i förhållande till det mål som riksdagen har beslutat ska gälla för politiken mot segregation.

Avslutningsvis vill utskottet uppmärksamma att delmålen som finns på ett flertal områden fyller en viktig funktion. Ibland används inte själva begreppet delmål men utskottet uppfattar det som att t.ex. nationella strategier och handlingsplaner i praktiken fungerar som just sådana. I alla händelser anser utskottet att det är bra om regeringen när det är motiverat också markerar att delmålen innebär en precisering av det övergripande riksdagsbundna målet och ett förtydligande av regeringens prioriteringar. Detta gäller inte minst om regeringen anger nya delmål. Utskottet noterar att regeringen på ett annat sätt än tidigare framhåller att arbetet på respektive område även ska bidra till att

Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling genomförs. Utskottet förstår detta tillägg som ett slags delmål som regeringen fattat beslut om.

I sammanhanget noterar utskottet att regeringens utveckling av den ekonomiska styrningen har resulterat i förtydligade riktlinjer för utformningen av resultattexter. Här anges bl.a. att mål beslutade av regeringen kan redovisas om de preciserar de riksdagsbundna målen och de ger en tydligare resultatredovisning. Utskottet anser att delmålen fyller en sådan funktion, t.ex. på jämställdhetsområdet där de preciserar det övergripande målet och dessutom ger en tydlig struktur för resultatredovisningen och den efterföljande analysen. Även när det gäller området diskriminering fyller delmålen, här i form av handlingsplaner och strategier en motsvarande funktion.

Sammanfattningsvis kan utskottet konstatera att utvecklingen av strukturen i regeringens resultatredovisning är positiv. Utskottet välkomnar detta och ser fram emot att följa fortsatta utvecklingsinsatser för hela utgiftsområdet i nästa års resultatredovisning.

Statens budget inom utgiftsområde 13

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering i enlighet med regeringens förslag och lämnar de bemyndiganden som regeringen har begärt. Moderaternas, Sverigedemokraternas, Vänsterpartiets och Kristdemokraternas alternativa förslag till anslagsfördelning avslås.

Jämför reservationen (SD) och särskilt yttrande 1 (M), 2 (V) och 3 (KD).

Propositionen

I budgetpropositionen för 2021 föreslår regeringen att anslagen för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering sammanlagt ska bestämmas till 7 790 741 000 kronor (prop. 2020/21:1 utg.omr. 13 punkt 1). För vissa anslag föreslår regeringen också att den ska bemyndigas att ingå ekonomiska åtaganden som innebär behov av framtida anslag (punkt 2).

I det följande sammanfattas regeringens förslag till anslagsfördelning för respektive område inom utgiftsområde 13. Inledningsvis redogörs för huvuddragen i den politiska inriktningen. Regeringens förslag till anslag och bestämningsbemyndiganden framgår i tabellerna i bilaga 2 och 3.

Nyanlända invandrares etablering

Enligt regeringen pekar mycket på att den pågående pandemin medför försämrade förutsättningar för integration och etablering. För grupper som har en svag ställning på arbetsmarknaden är risken stor att de fastnar i långtidsarbetslöshet eller lämnar arbetskraften. Detta gäller inte minst utrikes födda kvinnor med kort utbildning och unga som saknar fullföljd gymnasieutbildning. Det krävs enligt regeringen fortsatta insatser för att stärka situationen för utrikes födda kvinnor.

Regeringen betonar att alla nyanlända redan under asyltiden ska ha tillgång till relevant information om det svenska samhället och om grundläggande demokratiska principer om jämställdhet, mänskliga rättigheter och barns rättigheter. Vidare framhåller regeringen att kommunerna har en avgörande roll i att tillförsäkra nyanlända och ensamkommande barn och unga ett gott mottagande. Regeringen anser att förutsättningarna för kommuner och andra aktörer behöver stärkas och deras arbete med mottagande av nyanlända och ensamkommande barn och unga behöver utvecklas ytterligare.

1:1 Etableringsåtgärder: Anslaget får bl.a. användas för utgifter för åtgärder för att främja etablering i arbets- och samhällslivet samt för statsbidrag till kommuner för detta ändamål.

En reform som innebär att anslaget tillförs medel är en förstärkning av samhällsinformation m.m. inom ramen för tidiga insatser för asylsökande m.fl.

Regeringen föreslår att anslaget för 2021 bestäms till 172 030 000 kronor.

1:2 Kommunersättning vid flyktningmottagande: Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till kommuner och regioner för utgifter i samband med mottagandet av nyanlända invandrare. Anslaget får även användas för utgifter för vidarebosättning.

En reform som innebär att anslaget tillförs medel är bidrag till kommuner med ett högt flyktningmottagande. Anslaget minskas till följd av ett lägre antal kommunmottagna.

Regeringen föreslår att anslaget för 2021 bestäms till 6 194 640 000 kronor.

1:3 Hemutrustningslån: Anslaget får användas för utgifter för lån till nyanlända invandrare för inköp av hemutrustning.

För att finansiera insatser i arbetet mot rasism (se området Diskriminering) minskas anslaget.

Ett lägre antal mottagna i kommunerna beräknas ge lägre utgifter.

Regeringen föreslår att anslaget för 2021 bestäms till 171 613 000 kronor.

Diskriminering

Regeringen lyfter fram att under 2020 har människor i världen protesterat mot rasism som tar sig olika uttryck. Även i Sverige utsätts människor för rasism, intolerans och hatbrott eller diskriminering på grund av t.ex. sin etnicitet eller religion. Regeringen framhåller att arbetet mot rasism, intolerans och diskriminering kräver ett långsiktigt och strukturerat arbete. I arbetet framöver

ska historiska övergrepp som hänger ihop med rasism och diskriminering i dag lyftas fram i ljuset med särskild fokus på de nationella minoriteterna.

Regeringen framhåller vidare att det behövs fortsatt arbete för att förbättra hbtq-personers situation i Sverige. Regeringen konstaterar att hbtq-personer fortfarande har en högre psykisk ohälsa än befolkningen generellt och särskilt allvarlig är situationen för transpersoner. Utsattheten för hatbrott är enligt regeringen stor.

2:1 Diskrimineringsombudsmannen: Anslaget får användas för Diskrimineringsombudsmannens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för förvaltningsutgifter för Nämnden mot diskriminering.

Regeringen konstaterar att pandemin har medfört förändrade resmönster och nya rutiner för bl.a. digitala möten på många arbetsplatser, däribland vid svenska myndigheter. Mot denna bakgrund föreslås en generell besparing på myndigheternas anslag för förvaltningskostnader.

Regeringen föreslår att anslaget för 2021 bestäms till 128 556 000 kronor.

2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.: Anslaget får användas för utgifter för insatser mot diskriminering, rasism, främlingsfientlighet, homofobi och liknande former av intolerans samt för att främja lika rättigheter och möjligheter för hbtq-personer. Anslaget får även användas för utgifter för bl.a. statsbidrag till organisationer för homosexuella, bisexuella, transsexuella eller personer med könsöverskridande identitet eller uttryck

För att fortsätta det långsiktiga och strukturerade arbetet mot rasism i enlighet med den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott tillförs anslaget medel.

Regeringen föreslår att anslaget för 2021 bestäms till 92 919 000 kronor.

Vidare föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför ett behov av framtida anslag på högst 39 300 000 kronor 2022.

Jämställdhet

Regeringen slår fast att eftersom den är en feministisk regering innebär det att skillnader i livsvillkor och fördelning av makt och resurser baserade på kön, oftast till flickors och kvinnors nackdel, uppfattas som ett samhällsproblem som kan och ska motverkas bl.a. genom politiska beslut.

Regeringen anför att de fortsatt höga ambitionerna för jämställdhet innebär att jämställdhetsperspektivet ska finnas med i politikens utformning på bred front, både i det nationella och i det internationella arbetet. Regeringen lyfter fram att arbetet för jämställdhet också är en förutsättning för genomförandet av Agenda 2030.

Regeringen framhåller att den pågående pandemin kan få konsekvenser för jämställdheten. Ökade isolering och utsatthet, socialt och ekonomiskt, kan t.ex. öka risken för våld i nära relationer och förvärra hedersrelaterat våld och förtryck.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget får bl.a. användas för utgifter för särskilda jämställdhetsåtgärder och för utgifter för statsbidrag för att stödja projekt och insatser som främjar jämställdhet mellan kvinnor och män.

Anslaget minskas framför allt på grund av att tidigare beslutade reformer är genomförda och upphör. Minskningen beror också på att länsstyrelsernas regionala arbete mot mäns våld mot kvinnor flyttas och framåt ligger permanent ligger inom länsstyrelsernas förvaltningsanslag (se vidare utg.omr. 1). För att öka kompetensen och insatserna mot hedersrelaterat våld och förtryck tillförs medel. Medel tillförs även anslaget för att ett nationellt kompetenscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck ska permanentas vid Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Regeringen föreslår att anslaget för 2021 bestäms till 409 039 000 kronor.

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget får användas för Jämställdhetsmyndighetens förvaltningsutgifter.

För Jämställdhetsmyndighetens fortsatta stöd till universitet och högskolors arbete med jämställdhetsintegrering tillförs medel. Regeringen konstaterar att pandemin har medfört förändrade resmönster och nya rutiner för bl.a. digitala möten på många arbetsplatser, däribland vid svenska myndigheter. Mot denna bakgrund föreslås en generell besparing på myndigheternas anslag för förvaltningskostnader.

Regeringen föreslår att anslaget för 2021 bestäms till 75 573 000 kronor.

3:3 Bidrag för kvinnors organisering: Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för kvinnors organisering.

Regeringen föreslår att anslaget för 2021 bestäms till 28 163 000 kronor.

Vidare föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför ett behov av framtida anslag på högst 28 163 000 kronor 2022.

Åtgärder mot segregation

Regeringen framhåller att utvecklingen med ökande socioekonomisk segregation måste vändas; Sverige behöver bli mer jämlikt. Alltför många barn växer upp under otrygga förhållanden, och det är stora skillnader i människors livsvillkor. Regeringen anför att politiken för att minska och motverka segregationen i samhället innefattar såväl generella, förebyggande insatser som riktade insatser inom ett flertal olika områden. Regeringen betonar särskilt att det i budgetpropositionen görs en riktad satsning för att lyfta socioekonomiskt utsatta områden.

Regeringens långsiktiga strategi för att minska och motverka segregation har fem prioriterade områden: boende, utbildning, arbetsmarknad, demokrati och det civila samhället samt brottslighet. I strategin finns ett delmål för respektive fokusområde, bl.a. ökad sysselsättning och lägre långtidsarbetslöshet i områden med socioekonomiska utmaningar.

4:1 Åtgärder mot segregation: Anslaget får användas för utgifter för att minska och motverka segregation och för utgifter för statsbidrag som har detta syfte.

Regeringen fortsätter det långsiktiga arbetet med att minska och motverka socioekonomisk segregation, bl.a. genom statsbidrag. En reform som innebär ökade medel är resurser för sociala insatser i socioekonomiskt utsatta områden för att minska och motverka segregation.

Regeringen föreslår att anslaget för 2021 bestäms till 500 000 000 kronor.

Vidare föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför ett behov av framtida anslag på högst 300 000 000 kronor 2022–2023.

4:2 Delegationen mot segregation: Medlen får användas till förvaltningsutgifter för myndigheten Delegationen mot segregation.

Regeringen konstaterar att pandemin har medfört förändrade resmönster och nya rutiner för bl.a. digitala möten på många arbetsplatser, däribland vid svenska myndigheter. Mot denna bakgrund föreslås en generell besparing på myndigheternas anslag för förvaltningskostnader.

Regeringen föreslår att anslaget för 2021 bestäms till 18 208 000 kronor.

Motionerna

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna har var för sig presenterat alternativa anslagsförslag för 2021. Förslagen innebär såväl andra anslagsnivåer som förslag till nya anslag. I det följande sammanfattas partiernas förslag inom utgiftsområde 13. En sammanställning som visar hur motionsförslagen avviker från regeringens förslag finns i bilaga 2.

Moderaterna

I kommittémotion 2020/21:3581 av Mats Green m.fl. anser Moderaterna att Sverige under alltför lång tid haft en hög nivå på asylinvandringen utan att ta verkligt ansvar för att de som invandrar också blir en del av samhället. Partiet menar att integrationsproblemen i dag är uppenbara och anser att invandringspolitiken måste vara mycket stram i många år framåt. När det gäller jämställdhetsarbetet anser Moderaterna att det måste bedrivas inom alla relevanta myndigheter för att få genomslag. Att som regeringen hålla sig med en särskild myndighet för jämställdhetsfrågor kan enligt Moderaterna få motsatt effekt genom att arbetet på andra myndigheter och hos andra aktörer sidoordnas och nedprioriteras.

I motionen lämnar Moderaterna förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 för 2021 än regeringen (yrkande 1). Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen understiger regeringens förslag med 932 000 000 kronor och att sex anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit.

Moderaterna föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bil. 2).

1:1 Etableringsåtgärder: Anslaget ökas med 75 000 000 kronor. Moderaterna föreslår en utökning av samhällsorienteringen så att den även ska omfatta äldre nyanlända invandrare.

1:2 Kommunersättning vid flyktingmottagande: Anslaget minskas med 500 000 000 kronor. Anslaget påverkas bl.a. av att Moderaterna vill ha ett volymmål för asylmottagandet i Sverige, tillfälliga uppehållstillstånd som grund, strikt regelverk för anhöriginvandring och skarpa försörjningskrav vid anhöriginvandring. Förslaget om bidrag till kommuner med högt flyktingmottagande avvisas.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget ökas med 40 000 000 kronor. Moderaterna föreslår att ytterligare medel avsätts för Nationellt centrum för kvinnofrid och för att kvinnojourerna ska ha tillräckligt med stödinsatser och en god beredskap. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 2).

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget minskas med 35 000 000 kronor, dvs. halveras. Moderaterna anser att myndigheten bör läggas ned. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 3).

4:1 Åtgärder mot segregation: Anslaget minskas med 500 000 000 kronor, dvs. tas bort i sin helhet. Moderaterna anser att anslaget ska avskaffas och avvisar därför regeringens förslag.

Under utskottets beredning av ärendet har Moderaterna förtydligt att partiets förslag i denna del även innebär att regeringens förslag om beställningsbemyndigande avvisas.

4:2 Delegationen mot segregation: Anslaget minskas med 9 000 000 kronor, dvs. halveras. Moderaterna anser att myndigheten bör läggas ned. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 4).

Sverigedemokraterna

I kommittémotion 2020/21:3403 av Magnus Persson m.fl. vänder sig Sverigedemokraterna mot den inriktning som gäller för den nuvarande integrationspolitiken. Partiet anser att det integrationspolitiska mål som fastslagits av riksdagen bygger på att det offentliga ska finansiera åtgärder för att förstärka skillnader, separata identiteter och parallellsamhällen. Sverigedemokraterna väljer en annan väg, en politik som inte fokuserar på särlösningar utan riktar sig till samtliga invånare. I detta ligger bl.a. att skapa förutsättningar för enskilda att anta majoritetsbefolkningens normer, värderingar och livsmönster för att på så sätt bli en fungerande och självförsörjande del av majoritetssamhället.

I motionen lämnar Sverigedemokraterna förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 än regeringen. Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen understiger regeringens förslag med 4 909 585 000 kronor och att tio anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit.

Sverigedemokraterna föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bil. 2).

1:1 Etableringsåtgärder: Anslaget minskas med 172 030 000 kronor, dvs. tas bort i sin helhet. Sverigedemokraterna avvisar anslaget bl.a. därför att partiet motsätter sig bidrag och specialåtgärder riktade mot grupper som avgränsats på etnisk grund. Därutöver anser partiet att eventuella satsningar för att främja etablering inte bör ske innan ett asylärende avgjorts.

1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande: Anslaget minskas med 3 097 320 000 kronor. Förslaget ligger i linje med de minskade mottagningsnivåer som följer av Sverigedemokraternas politik på det migrationspolitiska området. Fram till dess att svenskt asylmottagande beräknas upphöra ska anslaget användas bl.a. för att fullfölja ingångna åtaganden.

1:3 Hemutrustningslån: Anslaget minskas med 171 613 000 kronor, dvs. tas bort i sin helhet. Sverigedemokraterna avvisar anslaget bl.a. därför att partiet anser att standarden i boenden i Migrationsverkets regi bör tillgodose behoven för den som är på flykt och att ytterligare hemutrustning bör finansieras av egna medel.

2:1 Diskrimineringsombudsmannen: Anslaget minskas med 64 278 000 kronor, dvs. halveras. Sverigedemokraterna vill lägga ner Diskrimineringsombudsmannen, ett arbete som påbörjas under 2021.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget ökas med 75 000 000 kronor. Sverigedemokraterna föreslår att det inrättas jourverksamheter som har hedersvård som särskilt kompetensområde, s.k. hedersjourer. Förslaget finns också i kommittémotion 2020/21:656 av Ebba Hermansson m.fl. (yrkande 22). För att säkerställa trygghet och långsiktighet i kvinnojourernas arbete föreslår partiet vidare att kvinnojourerna får ett ökat stöd. Partiet föreslår också ett ökat stöd till Nationellt centrum för kvinnofrid i Uppsala.

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget minskas med 37 787 000 kronor, dvs. halveras. Sverigedemokraternas anser att Jämställdhetsmyndigheten bör läggas ned. Förslaget finns även i kommittémotion 2020/21:655 av Ebba Hermansson m.fl. (yrkande 8) och i motion 2020/21:682 av Matheus Enholm m.fl. (yrkande 3).

4:1 Åtgärder mot segregation: Anslaget minskas med 500 000 000 kronor, dvs. tas bort i sin helhet. Sverigedemokraterna avvisar anslaget eftersom partiet anser att segregationsbrytande åtgärder ska vidtas inom andra utgiftsområden och fokusera på generella lösningar.

Under utskottets beredning av ärendet har Sverigedemokraterna förtydligt att partiets förslag i denna del även innebär att regeringens förslag om beställningsbemyndigande avvisas.

4:2 Delegationen mot segregation: Anslaget minskas med 9 104 000 kronor, dvs. halveras. Sverigedemokraternas anser att Delegationen mot segregation bör läggas ned.

Vänsterpartiet

I partimotion 2020/21:2967 av Jonas Sjöstedt m.fl. betonar Vänsterpartiet vikten av en politik som motverkar segregation och underlättar etablering i samhället.

I motionen lämnar Vänsterpartiet förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 än regeringen. Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen överstiger regeringens förslag med 1 900 000 000 kronor och att ett anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit.

Vänsterpartiet föreslår följande förändring i förhållande till regeringens förslag (se också bil. 2).

1:1 Etableringsåtgärder: Anslaget ökas med 1 900 000 000 kronor. Vänsterpartiet vill införa en amnesti för de ensamkommande barn och unga som varit i Sverige i över ett år. Förslaget innebär att en del personer som i dag väntar på beslut om uppehållstillstånd får sin ansökan beviljad, vilket innebär ökade kostnader för kommunmottagandet.

Kristdemokraterna

I kommittémotion 2020/21:3411 av Désirée Pethrus m.fl. hänvisas det till andra motioner för en närmare presentation av Kristdemokraternas egna förslag när det gäller jämställdhets- och integrationspolitiken. För att integrationen ska fungera anser Kristdemokraterna att vi ska leva sida vid sida som grannar – inte som främlingar. I en samhällsgemenskap behövs det ett gemensamt etiskt och kulturellt modersmål där vissa värderingar inte är valbara.

I motionen lämnar Kristdemokraterna förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 än regeringen (yrkande 1). Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen understiger regeringens förslag med 461 000 000 kronor och att fem anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit. Ett nytt anslag föreslås (Jämställdhetsdelegation).

Kristdemokraterna föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bil. 2).

1:1 Etableringsåtgärder: Anslaget minskas med 98 000 000 kronor. Kristdemokraterna anser att mottagandet av asylsökande redan från ankomsten behöver ha som syfte att inleda integrationsprocessen i Sverige, och föreslår därför ett asylprogram för att underlätta etableringen i Sverige (se utg.omr. 1). Som en följd av detta avvisar Kristdemokraterna regeringens satsning på samhällsinformation till asylsökande inom detta anslag.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget minskas med 82 000 000 kronor. Kristdemokraterna anser att Jämställdhetsmyndigheten inrättades på bekostnad av en rad fungerande verksamheter, bl.a. Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) i Uppsala och den samordning som Länsstyrelsen i Stockholms län tidigare bedrev när det gäller arbetet mot prostitution och människohandel för sexuella och andra ändamål. Kristdemokraterna föreslår

att nämnda verksamhet vid Länsstyrelsen i Stockholms län återinrättas och att NCK tillförs ytterligare medel för sin verksamhet. Dessa förslag finns även i kommittémotion 2020/21:3410 av Désirée Pethrus m.fl. (yrkandena 8 och 12).

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget minskas med 26 000 000 kronor. Kristdemokraterna anser att myndigheten bör läggas ned. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 2) och i kommittémotion 2020/21:3410 av Désirée Pethrus m.fl. (yrkande 6).

4:1 Åtgärder mot segregation: Anslaget minskas med 250 000 000 kronor. Kristdemokraterna avvisar regeringens förslag om utökade medel för detta ändamål.

4:2 Delegationen mot segregation: Anslaget minskas med 18 000 000 kronor. Kristdemokraterna anser att myndigheten bör läggas ned. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 3).

Nytt anslag

Jämställdhetsdelegation: Förslaget innebär ett nytt anslag och att 13 000 000 kronor anslås för 2021. Kristdemokraterna föreslår att det inrättas en delegation för jämställdhet som ska ansvara för att samordna insatserna på jämställdhetspolitikens område och initiera forskning om jämställdhet. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 4) och i kommittémotion 2020/21:3410 av Désirée Pethrus m.fl. (yrkande 7).

Utskottets ställningstagande

Nyanlända invandrares etablering

Utgångspunkten för integrationspolitiken är att delaktighet i arbets- och samhällslivet är en förutsättning för ett samhälle som håller ihop och ger lika förutsättningar för alla. Det finns alltid utmaningar när det kommer till att ge nyanlända invandrare så goda förutsättningar som möjligt att etablera sig och bidra till vår gemensamma välfärd. Men det är enligt utskottet svårt att dra någon annan slutsats än att den pågående pandemin medför en särskild utmaning i fråga om integration och etablering. Utrikes födda har i högre grad olika former av tidsbegränsade anställningar och arbetar till stor del i branscher som påverkats negativt sedan pandemins utbrott. Utskottet välkomnar att regeringen, utöver de åtgärder som redan vidtagits under året, nu föreslår ytterligare satsningar för att underlätta för personer att stanna kvar eller snabbt komma tillbaka in på arbetsmarknaden (se vidare utg.omr 14). Utskottet kan här passa på att uppmärksamma den handlingsplan för integration och inkludering 2021–2027 som kommissionen nyligen presenterade, och som bl.a. just betonar att vårt framtida välstånd bygger på samhällen som håller ihop och ger lika förutsättningar för alla (COM(2020) 758).

Det är självklart att kvinnor och män ska ha lika villkor och förutsättningar till delaktighet och etablering i arbets- och samhällslivet. Utskottet tvingas dock konstatera att nyanlända kvinnor enligt ett flertal studier har tydligt sämre resultat än män vad gäller tillgång till etableringsåtgärder och övergång i

arbete. Av resultatredovisningen i budgetpropositionen framgår också att nyanlända kvinnor påbörjar insatserna senare och att de oftare avbryter eller uteblir från insatser på grund av föräldraledighet eller ohälsa eller av okänd orsak. Så även om nyanlända invandrades etablering på arbetsmarknaden successivt har förbättrats under det senaste decenniet behöver arbetskraftsdeltagandet och sysselsättningen bland utrikes födda kvinnor alltså öka. Först då blir det möjligt att nå såväl det integrationspolitiska målet om lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund som det jämställdhetspolitiska målet att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Vidare när det gäller mottagandet av nyanlända invandrare håller utskottet med regeringen om att alla nyanlända redan under asyltiden ska ha tillgång till relevant information om det svenska samhället och om grundläggande demokratiska principer om jämställdhet, mänskliga rättigheter och barns rättigheter. På detta sätt kan nyanländas inträde på arbetsmarknaden och delaktighet i samhällslivet påskyndas och underlättas. Utskottet välkomnar därför en förstärkt samhällsinformation inom ramen för tidiga insatser för asylsökande m.fl.

När det gäller de alternativa anslagsförslagen om kommunersättningar vid flyktningmottagande noterar utskottet att både Moderaterna och Sverigedemokraterna, men särskilt Sverigedemokraterna, föreslår kraftigt minskade anslag med hänvisning till de minskade kostnader som skulle bli följden av partiernas olika förslag om nya nivåer på asylmottagandet. Vänsterpartiet för sin del går i motsatt riktning genom att föreslå en amnesti för de ensamkommande barn och unga som varit i Sverige i över ett år, vilket skulle medföra ökade kostnader för kommunmottagandet. Utskottet står fast vid sitt ställningstagande från föregående år och avvisar dessa förslag. Utskottets uppfattning är att Sverige ska fortsätta att vara ett land som tar ansvar för människor på flykt, samtidigt som det svenska flyktningmottagandet måste vara långsiktigt hållbart. I sammanhanget vill utskottet understryka den avgörande betydelse som kommunerna har för mottagandet, och utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om kommunersättningar vid flyktningmottagande. Utskottet håller också med regeringen om att de kommuner som har haft ett relativt högt mottagande behöver tillföras extra medel för att kunna utveckla sitt arbete ytterligare.

Diskriminering

Sverige ska vara ett land där alla människor kan leva i frihet utan att utsättas för diskriminering och intolerans. För att uppnå det krävs ett aktivt arbete från ett flertal aktörer. Utifrån resultatredovisningen i budgetpropositionen noterar utskottet med tillfredsställelse att de riktade åtgärderna bedöms ha bidragit till ett strategiskt, effektivt och samlat arbete på området. Det är också viktigt att insatserna bidragit till ökad kunskap om hur rasism och hbtq-fobi tar sig uttryck i samhället. Samtidigt måste utskottet tyvärr konstatera att det är en

lång väg kvar till det övergripande målet om ett samhälle fritt från diskriminering. Liksom regeringen noterar utskottet att människor i världen under året har protesterat mot rasism som tar sig olika uttryck. Även i Sverige utsätts människor för rasism, intolerans och hatbrott eller diskriminering på grund av t.ex. sin etnicitet eller religion.

När det gäller hbtq-personers rättigheter noterar utskottet att medvetenheten om transpersoners utsatta situation har ökat. På samma gång instämmer utskottet med regeringen i att det fortfarande finns utmaningar; hbtq-personer har fortfarande en högre psykisk ohälsa än befolkningen generellt och särskilt allvarlig är situationen för trans- och intersexpersoner. Utskottet välkomnar att insatserna på området kommer att samlas i en handlingsplan för att ytterligare förstärka arbetet och komplettera strategin för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.

Arbetet mot rasism, intolerans och diskriminering kräver ett långsiktigt och strukturerat arbete. Utskottet välkomnar därför ökade anslag för att fortsätta arbetet inom ramen för den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. Utskottet noterar att historiska övergrepp som hänger ihop med rasism och diskriminering som förekommer i dag ska lyftas fram i ljuset i arbetet framöver, med särskilt fokus på de nationella minoriteterna.

I sammanhanget noterar utskottet med intresse EU:s handlingsplan mot rasism 2020–2025, som på ett konkret sätt syftar till att lägga fram åtgärder som ska vidtas för att motverka rasism och diskriminering på grund av etnicitet inom unionen (COM (2020) 565). Utskottet delar regeringens bedömning att den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott tillsammans med de åtgärder som vidtas på området utgör ett gott exempel på ett strukturerat arbetssätt enligt vad kommissionen förespråkar. Vidare noterar utskottet att kommissionen nyligen presenterade sin första strategi för jämlikhet för hbtq-personer (COM(2020) 698).

När det gäller de alternativa anslagsförslagen saknar utskottet förståelse för Sverigedemokraternas idé om att lägga ner Diskrimineringsombudsmannen (DO). Utskottet avvisar detta förslag och menar att DO har en viktig roll i arbetet för att motverka diskriminering. Som också framgår av resultatredovisningen bedöms myndighetens tillsynsarbete och informations-satsningar bl.a. ha bidragit till mer kunskap om och förstärkt genomförande av diskrimineringslagen, vilket enligt utskottet är ett sätt att närma sig målet om ett samhälle fritt från diskriminering.

Sverigedemokraterna har även invändningar mot den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. Partiet vill bl.a. att en ny nationell plan tas fram som även ska ta hänsyn till de brott som majoritetsbefolkningen utsätts för. Det är självklart utskottets uppfattning att gärningspersoner ska lagföras oavsett vem som utsätts för brotten, men detta har ingen plats i en plan mot rasism.

Jämställdhet

Jämställdhet är en central del av ett demokratiskt samhälle. Mäns våld mot kvinnor står i vägen för ett jämställt samhälle. Att mäns våld mot kvinnor ännu långt ifrån har upphört är enligt utskottet oacceptabelt. Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som orsakar stort lidande. Även om det fortfarande saknas tillräckliga underlag för att bedöma omfattningen råder det inget tvivel om att det hedersrelaterade våldet och förtrycket är utbreddt och aktivt måste förebyggas och bekämpas med alla tillämpliga medel.

Utskottet håller med regeringen om att det fortfarande finns ett stort behov av olika kompetensutvecklingsinsatser för att öka kunskapen om hedersrelaterat våld och förtryck och att rutiner behöver utvecklas för att förhindra brott och stötta offren. Det är således välbehövligt att regeringen satsar på att öka kompetensen och insatserna mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Det är också glädjande att regeringen nu på ett tydligt sätt slår fast att arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck behöver bedrivas långsiktigt och med stabila förutsättningar. Som ett led i detta välkomnar utskottet att kompetenssteamet mot hedersrelaterat våld och förtryck vid Länsstyrelsen i Östergötlands län permanentas och därmed blir ett nationellt kompetenscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. Utskottet antar att kompetenssteamet bl.a. kommer att medverka till att ta fram tillförlitligt underlag om omfattningen av hedersrelaterat våld och förtryck. I sammanhanget noterar utskottet också att länsstyrelsernas långvariga uppdrag att bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel kommer att permanentas med en finansiering inom ett annat utgiftsområde.

När det gäller pågående satsningar uppmärksammar utskottet att den tioåriga nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor har hög prioritet, inte minst i fråga om insatser för att stoppa hedersrelaterat våld och förtryck. Utskottet välkomnar att regeringen kommer att presentera ett samlat åtgärdsprogram för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck för perioden 2021–2023. Det är värdefullt, anser utskottet, att åtgärdsprogrammet också kommer att lyfta hbtq-personers utsatthet för alla typer av våld som omfattas av strategin.

När det gäller den huvudsakliga strategin för att uppnå de jämställdhetspolitiska målen, jämställdhetsintegrering, noterar utskottet att regeringens bedömning är att arbetet under föregående år låg på en relativt stabil och hög nivå. Liksom regering anser utskottet att jämställdhetsintegrering är ett arbete som behöver bedrivas och utvecklas kontinuerligt. Utskottet anser också att en systematisk jämställdhetsintegrering är avgörande för genomförandet av Agenda 2030. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att Jämställdhetsmyndigheten har en nyckelroll i arbetet med jämställdhetsintegrering. I sammanhanget noterar utskottet att kommissionen i sin jämställdhetsstrategi för EU för 2020–2025 anger att ett jämställdhetsperspektiv kommer att

integreras i alla större initiativ från kommissionen under den innevarande mandatperioden (COM(2020) 152).

När det gäller jämställdhetsintegrering i myndigheterna (JiM), en fråga som utskottet uppmärksammat många gånger (senast i bet. 2019/20:AU7), gör regeringen den samlade bedömningen att JiM-programmet varit framgångsrikt och bidragit till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen. Utskottet noterar att myndigheterna dock har kommit olika långt i sitt utvecklingsarbete. För att de jämställdhetspolitiska målen ska uppnås anser utskottet liksom regeringen att det är av central betydelse att statliga myndigheter jämställdhetsintegrerar sin verksamhet. Utskottet välkomnar att JiM-programmet ska fortsätta och kan samtidigt konstatera att Jämställdhetsmyndigheten har en central roll i att stödja myndigheterna i arbetet med att bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken.

Som framgått ovan anser utskottet att Jämställdhetsmyndigheten bidrar till en strategisk, sammanhållen och hållbar styrning och ett effektivt genomförande av jämställdhetspolitiken. Utskottet delar därmed inte den kritiska inställning till myndigheten som Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna framför i sina motioner.

Avslutningsvis när det gäller utvecklingen mot jämställdhet kan utskottet liksom regeringen konstatera att Sverige står sig väl i internationella mätningar av jämställdhet. Framsteg har gjorts, men fortfarande måste mer göras. Inte minst måste utrikes födda kvinnors situation uppmärksammas utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Det övergripande målet om att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv är ännu inte uppnått.

Segregation

Utvecklingen med ökande socioekonomisk segregation i Sverige måste vändas. Sverige behöver bli mer jämlikt. Alltför många människor bor i områden där vardag och livschanser är begränsade. Segregationen påverkar sammanhållningen i samhället och riskerar att orsaka motsättningar mellan människor och grupper.

Utskottet kan bara instämma i det som regeringen säger om att arbetet mot segregation har blivit än mer angeläget på grund av pandemin och de såväl humanitära som ekonomiska konsekvenserna av den. Trångboddhet, sämre hälsa och svagare etablering på arbetsmarknaden gör att personer som lever i områden med socioekonomiska utmaningar verkar ha drabbats hårdare av viruset än personer som bor i andra områden. Utskottet välkomnar att regeringen på flera områden nu gör en riktad satsning för att lyfta socioekonomiskt utsatta områden. I denna satsning ingår bl.a. att förstärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck (se ovanstående avsnitt om jämställdhet).

Utskottet välkomnar ytterligare förstärkningar av arbetet mot segregation. Genom regeringens förslag till ökade medel till statsbidrag anser utskottet att

förutsättningarna förbättras för sociala insatser i områden med socio-ekonomiska utmaningar. Det kan handla om insatser som kompletterar och förstärker verksamhet som kommunerna redan bedriver inom ramen för det brottsförebyggande arbetet (t.ex. ökad tillgänglighet i verksamheterna och fältassistenter), liksom olika former av samverkan mellan skola, socialtjänst och polis (t.ex. sociala insatsgrupper). Utskottet instämmer med regeringen om att denna satsning ger förutsättningar för mer effektiva lösningar än enskilda sektorsvisa insatser.

Vidare håller utskottet helt med regeringen om att arbetet mot segregation behöver bedrivas med stabilitet och långsiktighet på strategisk nivå, och samtidigt medge lokal förankring och anpassning. Ett led i detta är att Delegationen mot segregation (Delmos) ska kunna fatta fleråriga beslut om statsbidrag vilket är vad regeringen nu föreslår. Detta innebär att utskottet välkomnar förslaget till beställningsbemyndigande för anslaget för åtgärder mot segregation, vilket bör ge bättre planeringsförutsättningar och därmed förbättra villkoren för bl.a. det civila samhället.

När det gäller de alternativa anslagsförslagen kan det noteras att Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna vill avskaffa Delmos, och de två förstnämnda partierna vill dessutom helt avskaffa anslaget för åtgärder mot segregation, bl.a. statsbidragen för detta ändamål. Utskottet anser att detta är en prioritering som helt går emot ambitionen att ge bl.a. kommuner och organisationer inom det civila samhället långsiktiga ekonomiska förutsättningar att bryta segregationen och motverka långtidsarbetslöshet och brott. När det gäller Delmos anser utskottet till skillnad från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna att myndigheten bidrar till ett kunskapsbaserat arbete bland relevanta aktörer samt till samordning av arbetet för att minska och motverka socioekonomisk segregation.

Sammanfattande ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslagsfördelning inom utgiftsområde 13 för 2021, liksom regeringens förslag om bemyndiganden för regeringen att under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som innebär behov av framtida anslag. Utskottet avstyrker samtliga motioner. Utskottets förslag till anslag och bemyndiganden överensstämmer med regeringens förslag som finns sammanställda i bilaga 2 och 3.

Reservation

Statens budget inom utgiftsområde 13 (SD)

av Magnus Persson (SD), Ebba Hermansson (SD) och Ludvig Aspling (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

a) Anslagen för 2021

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 13 enligt reservanternas förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:655 av Ebba Hermansson m.fl. (SD) yrkande 8,

2020/21:656 av Ebba Hermansson m.fl. (SD) yrkande 22,

2020/21:682 av Matheus Enholm m.fl. (SD) yrkande 3 och

2020/21:3403 av Magnus Persson m.fl. (SD) i denna del,

bifaller delvis proposition 2020/21:1 utgiftsområde 13 punkt 1 och avslår motionerna

2020/21:2967 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V),

2020/21:3410 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 6–8 och 12,

2020/21:3411 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 1–4 och

2020/21:3581 av Mats Green m.fl. (M) yrkandena 1 i denna del och 2–4.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i reservanternas förslag i bilaga 5.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3403 av Magnus Persson m.fl. (SD) i denna del,

bifaller delvis proposition 2020/21:1 utgiftsområde 13 punkt 2 och avslår motion

2020/21:3581 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 1 i denna del.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna har i sin partimotion Investera i Sverige (mot. 2020/21:3128) lagt fram förslag om utgiftsram för statsbudgetens utgiftsområden och pekat ut de fokusområden som har varit avgörande för partiets prioriteringar i budgeten, bl.a. satsningar på jobbskapande och ett starkt rättsväsen. För utgiftsområde 13 innebär Sverigedemokraternas förslag en betydligt snävare ram än vad som föreslås av utskottet. Riksdagen beslutade den 25 november 2020 att ställa sig bakom regeringens förslag om utgiftsramar (bet. 2020/21:FiU1, rskr. 2020/21:63). Vårt samlade förslag

framgår av reservation 2 i nämnda betänkande. Ett beslut enligt Sverigedemokraternas förslag skulle innebära bättre hushållning med statens resurser än vad som kommer att bli följden av riksdagens beslut om utgiftsramarna.

Vi kan konstatera att det inte finns något som hindrar att vi nu, under det andra steget i beslutsprocessen, ställer oss bakom Sverigedemokraternas förslag om anslagen inom utgiftsområde 13 som omfattar nyanländas etablering, diskriminering, jämställdhet och segregation. Sverigedemokraterna har under lång tid påtalat brister i den politik som förts på dessa områden. Det faktum att Sverige idag lider av utbredd segregation, på både bostads- och arbetsmarknaden är en direkt följd av nu gällande mål och inriktning för integrationspolitiken. Det integrationspolitiska mål som fastslagits av Sveriges riksdag bygger, menar vi, på att det offentliga ska finansiera åtgärder för att förstärka skillnader, separata identiteter och parallellsamhällen.

Vi väljer en annan väg, med en politik som inte fokuserar på särlösningar utan riktar sig till samtliga invånare i vårt land. Det integrationspolitiska arbetet ska fokusera på att skapa förutsättningar för enskilda att anta majoritetsbefolkningens normer, värderingar och livsmönster i tillräcklig grad för att bli en fungerande och självförsörjande del av majoritetssamhället. Det går inte att tvinga människor till svenskhet, utan den enskildes integration i Sverige handlar om personlig mognad och enskilt ansvar. Samhället bör i stället arbeta med en tydlig incitamentsstruktur som enligt principen om frihet under ansvar ger rättigheter efter ansträngning.

Med Sverigedemokraternas reformer på migrationsområdet skulle merparten av de asylärenden som väntar på avgörande snabbt kunna behandlas. Eventuella satsningar för att främja etablering bör i princip inte göras förrän ett asylärende har avgjorts. Vidare är det inte lämpligt med åtgärder som är riktade mot grupper som avgränsats på etnisk grund. Med detta som utgångspunkt föreslår vi att anslaget 1:1 Etableringsåtgärder tas bort i sin helhet.

Som en följd av Sverigedemokraternas politik och i takt med minskade mottagningsnivåer finns det stora möjligheter till besparingar när det gäller anslaget 1:2 Kommunersättning vid flyktmottagande. Fram till dess att svenskt asylmottagande beräknas upphöra ska anslaget finnas kvar endast för att fullfölja ingångna åtaganden. Vidare finns det skäl att helt avskaffa anslaget 1:3 Hemutrustningslån. Det är en naturlig följd av Sverigedemokraternas inställning att standarden i boenden i Migrationsverkets regi bör tillgodose behoven för den som är på flykt och att ytterligare hemutrustning bör finansieras av egna medel.

Sverigedemokraterna anser att DO som myndighet fungerar bristfälligt; den bidrar till rättsosäkerhet och utgår inte från en faktisk problembild. Myndigheten har också fått kritik för att verka opinionsbildande snarare än som en stödinsats för den som är i behov av hjälp vid rättsliga tvister. Vi föreslår därför att DO läggs ned och att myndighetens förvaltningsanslag

halveras för 2021 för att påbörja nedläggningen. Därmed får anslaget 2:1 användas till att påbörja en nedläggning av myndigheten.

Sverigedemokraterna står självklart bakom tanken på ett samhälle fritt från rasism. När det gäller regeringens arbete på detta område tenderar det emellertid ofta att kantra över till rent politisk verksamhet. Vi menar att regeringens definition av rasism är tveksam utifrån ett vetenskapligt perspektiv. Ett exempel på detta är den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott som slår fast att alla skillnader i inkomst mellan grupper endast kan bero på rasism och att vanligt förekommande politiska ståndpunkter, t.ex. åsikten att det bör finnas en begränsning i utlänningars tillgång till välfärden, är ett tecken på rasism. Mot denna bakgrund bör regeringen presentera en ny nationell plan som utgår från en mer korrekt definition av rasism, dvs. uttryck för missaktning på grund av etniskt ursprung. Planen bör också särskilt bemöta de synnerligen allvarliga och oprovocerade våldsbrott som majoritetsbefolkningen återkommande utsätts för av personer med utländsk bakgrund.

När det gäller jämställdhetsområdet gör vi satsningar som går långt utöver vad regeringen och utskottet föreslår. Vi anser att det är viktigt att prioritera arbetet för kvinnofrid och att förstärka och utvidga jourverksamheternas arbete. För att säkerställa trygghet och långsiktighet i kvinnojourernas arbete förespråkar Sverigedemokraterna ett ökat stöd till landets kvinnojourer. Sverigedemokraterna föreslår också att det inrättas jourverksamheter som har hedersvåld som särskilt kompetensområde, s.k. hedersjourer. Vidare vill vi utöka stödet till NCK som delvis går ut på att utveckla den nationella stödtelefonen dit våldsutsatta kvinnor kan vända sig om de behöver råd och stöd. Sverigedemokraterna anser även att en del befintliga resurser från s.k. jämställdhetsbudgetering och jämställdhetsintegrering bör omfördelas till brottsoffer- och jourverksamhet. Våra prioriteringar på detta område innebär att anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder tillförs 75 miljoner kronor.

När det gäller Jämställdhetsmyndigheten anser Sverigedemokraterna fortfarande och till skillnad från utskottet att myndigheten bör avvecklas och att de uppdrag myndigheten tagit över bör återföras till de ursprungliga aktörerna. Sverigedemokraterna föreslår att myndighetens förvaltningsanslag halveras för 2021 för att påbörja nedläggningen. Därmed får anslaget 3:2 användas till att påbörja en nedläggning av myndigheten.

När det gäller åtgärder mot segregation välkomnar Sverigedemokraterna visserligen åtgärder som kan bidra till att bryta segregationen i samhället. I motsats till utskottet anser vi dock inte att sådana åtgärder ska utformas så att de riktar in sig mot specifika grupper baserat på dessa gruppers etnicitet. Sverigedemokraterna vill i stället se generella lösningar som är lika för alla medborgare och som syftar till att främja etablering på arbetsmarknaden. Sverigedemokraternas åtgärder för att komma åt segregationen finns således inom andra utgiftsområden. Vi anser dessutom att anslagets ändamålsbeskrivning är så vid att medlen i princip kan användas till vilken verksamhet som helst, vilket naturligtvis riskerar att leda till att kvaliteten blir lidande. Mot

denna bakgrund bör anslaget 4:1 Åtgärder mot segregation och tillhörande beställningsbemyndigande tas bort i sin helhet. Vi kan heller inte se något mervärde i det arbete som bedrivs av Delmos. En nedläggning av myndigheten bör därför påbörjas och förvaltningsanslaget halveras för 2021. Därmed får anslaget 4:2 användas till att påbörja en nedläggning av myndigheten.

Mot bakgrund av det anförda tillstyrker vi Sverigedemokraternas förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområde 13. Det innebär att vi också avstyrker budgetpropositionen i motsvarande delar. Övriga förslag i budgetpropositionen tillstyrks. Övriga partiers anslagsförslag avstyrks.

Våra förslag till anslag och beställningsbemyndiganden för utgiftsområde 13 finns sammanställda i bilaga 4 och 5.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 13 (M)

Mats Green (M), Saila Quicklund (M) och Malin Höglund (M) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den vi önskar avstår vi från ställningstagande till anslagsfördelningen inom utgiftsområde 13. Moderaternas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Mot denna bakgrund lägger vi i stället fram ett särskilt yttrande där vi redogör för Moderaternas politik inom utgiftsområde 13.

I partimotionen Knäck arbetslösheten och bekämpa kriminaliteten (mot. 2020/21:3422) presenteras Moderaternas budgetförslag och riktlinjer för den ekonomiska politiken. Motionen behandlas i betänkande 2020/21:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 1 i det betänkandet. I den motionen finns också vårt förslag till ram för utgiftsområde 13. Att likt regeringen enbart se Sveriges problem som en effekt av den pågående krisen orsakad av pandemin anser vi är ett misstag. Arbetslösheten, för att nämna en av vår tids stora utmaningar, är både konjunkturrell och strukturell, och båda aspekterna behöver bemötas. Moderaternas plan för att knäcka arbetslösheten innefattar dels konjunkturåtgärder för att pressa tillbaka den arbetslöshet som kommit under coronakrisen, dels strukturella reformer för att lösa Sveriges problem med utanförskap och låg tillväxt. En del i detta är att återupprätta arbetslinjen i ersättningssystemen genom tidsgränser och ett bidragstak som gör att det aldrig lönar sig bättre att leva på bidrag än att ta ett arbete. Den som nyligen invandrat till Sverige ska gradvis kvalificera sig till de svenska bidragssystemen.

Moderaternas förslag till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 13 läggs fram i kommittémotion 2020/21:3581. Vi menar att integrationsproblemen i dag är uppenbara och anser att invandringspolitiken måste vara mycket stram i många år framåt. Vad som krävs är ett volymmål för asylmottagandet i Sverige, tillfälliga uppehållstillstånd som grund, strikt regelverk för anhöriginvandring och skarpa försörjningskrav vid anhöriginvandring. En stramare migrationspolitik innebär minskade anslag till kommunersättning vid flyktingmottagande. Vi avvisar förslaget om bidrag till kommuner med högt flyktingmottagande. När det gäller kommunernas åtaganden för nyanländas etablering föreslår vi att samhällsorienteringen utökas så att den även ska omfatta äldre nyanlända invandrare.

När det gäller jämställdhetsområdet gör vi satsningar som går långt utöver vad regeringen och utskottet föreslår. Vi tillför ytterligare medel för NCK och för att kvinnojourerna ska ha tillräckligt med stödinsatser och en god beredskap. Vidare anser vi att ett aktivt jämställdhetsarbete måste bedrivas

inom alla relevanta myndigheter för att få genomslag. En särskild myndighet för jämställdhetsfrågor kan få motsatt effekt genom att arbetet inom andra myndigheter och aktörer sidoordnas och nedprioriteras. Vi anser således fortfarande till skillnad från utskottet att Jämställdhetsmyndigheten bör läggas ned.

Segregation anser vi bör motverkas genom reformer som leder till att fler människor arbetar, att fler lär sig svenska och att fler går ut skolan med fullständiga betyg, med andra ord genom en förbättrad integration. Vi avvisar därför förslaget om åtgärder mot segregation. Av detta följer att vi inte anser att det är lämpligt att prioritera arbetet vid en särskild myndighet och föreslår därför att Delmos läggs ned.

Sammantaget anvisar vi 932 000 000 kronor mindre än regeringen till utgiftsområde 13 för 2021.

2. Statens budget inom utgiftsområde 13 (V)

Cicie Weidby (V) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 25 november 2020 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 13 inte får överstiga 7 790 741 000 kronor 2021 (bet. 2020/21:FiU1). Eftersom Vänsterpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan jag inte reservera mig till förmån för detta förslag. Vänsterpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer jag att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande där jag redogör för Vänsterpartiets politik inom utgiftsområde 13.

I partimotionen Vägen ut ur krisen – en plan för jämlikhet och grön omställning (mot. 2020/21:3170) presenteras Vänsterpartiets budgetförslag och riktlinjer för den ekonomiska politiken. Motionen behandlas i betänkande 2020/21:FiU1, och Vänsterpartiets samlade förslag framgår av reservation 3 i det betänkandet. I den motionen finns också vårt förslag till ram för utgiftsområde 13. Vänsterpartiet vill bygga ett starkare samhälle som klarar av att ta hand om sina invånare oavsett om krisen är global och drabbar oss alla eller om den är personlig och bara drabbar den enskilde. Vänsterpartiet föreslår omfattande satsningar på välfärden och ett reformerat skattesystem i syfte att öka jämlikheten genom omfördelning och skapa förutsättningar för att lyckas med den gröna omställningen.

Vänsterpartiets förslag till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 13 läggs fram i partimotion 2020/21:2967. I en viktig fråga vill Vänsterpartiet gå längre än vad regeringen och utskottet gör. Vi vill införa en amnesti för de ensamkommande barn och unga som varit i Sverige i över ett år. Förslaget innebär att en del personer som i dag väntar på beslut om uppehållstillstånd får sin ansökan beviljad, vilket innebär ökade kostnader för kommunmottagandet.

Sammantaget anvisar vi 1 900 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 13 för 2021.

3. Statens budget inom utgiftsområde 13 (KD)

Désirée Pethrus (KD) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande till anslagsfördelningen inom utgiftsområde 13. Kristdemokraternas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Mot denna bakgrund lägger jag i stället fram ett särskilt yttrande där jag redogör för Kristdemokraternas politik inom utgiftsområde 13.

I partimotionen Sverige förtjänar bättre (mot. 2020/21:3530) presenteras Kristdemokraternas budgetförslag och riktlinjer för den ekonomiska politiken. Motionen behandlas i betänkande 2020/21:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 4 i det betänkandet. I den motionen finns också vårt förslag till ram för utgiftsområde 13. Den ekonomiska krisen till följd av coronapandemin har förstärkt flera av de problem som fanns redan tidigare och som regeringen stått alltför passiv inför. Tudelningen på arbetsmarknaden är ännu större liksom antalet arbetslösa, och de som stod långt från arbetsmarknaden före lågkonjunkturen har nu ännu sämre chanser att få jobb. Kristdemokraterna anser att det krävs omfattande reformer inom arbetsmarknadspolitiken och en förbättrad integrationspolitik så att nyanlända invandrare snabbare kan få arbete och en hållbar bostadssituation.

Kristdemokraternas förslag till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 13 läggs fram i motion 2020/21:3411. Kristdemokraterna anser att mottagandet av asylsökande redan från ankomsten behöver ha som syfte att inleda integrationsprocessen i Sverige, och vi föreslår därför ett asylprogram för att underlätta etableringen i Sverige (se utg.omr. 1). Som en följd av detta avvisar jag regeringens satsning på samhällsinformation till asylsökande.

Kristdemokraterna föreslår vidare en rad förändringar i förhållande till den politik som regeringen och utskottet föreslår inom utgiftsområde 13. När det gäller jämställdhetsområdet anser jag till skillnad från utskottet att Jämställdhetsmyndigheten inrättades på bekostnad av en rad fungerande verksamheter, bl.a. NCK i Uppsala och den samordning som Länsstyrelsen i Stockholms län tidigare bedrev när det gäller arbetet mot prostitution och människohandel för sexuella och andra ändamål. Jag föreslår därför att nämnda verksamhet vid Länsstyrelsen i Stockholms län återinrättas och att NCK tillförs ytterligare medel för sin verksamhet. För att samordna insatserna på jämställdhetspolitikens område föreslår jag att det inrättas en delegation för jämställdhet.

Vidare noterar jag att ett nationellt kompetenscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck nu ska permanentas vid Länsstyrelsen i Östergötlands län. I det viktiga arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck är detta en fråga som Kristdemokraterna drivit länge, och jag välkomnar därför regeringens förslag.

Det prioriterade arbetet mot segregation anser jag bör vara att människor kommer i arbete, att elever klarar skolan och att utrikes födda lär sig svenska

språket och blir sysselsatta. Jag avvisar därför regeringens förslag om ytterligare medel för åtgärder mot segregation. Vidare anser jag inte att det behövs en särskild myndighet för att administrera statsbidrag för åtgärder mot segregation, utan dessa kan hanteras inom andra, befintliga, strukturer. Jag föreslår därför att Delmos läggs ned.

Sammantaget anvisar vi 461 000 000 kronor mindre än regeringen till utgiftsområde 13 för 2021.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2020/21:1 Budgetpropositionen för 2021 utgiftsområde 13:

1. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:655 av Ebba Hermansson m.fl. (SD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Jämställdhetsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:656 av Ebba Hermansson m.fl. (SD):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättandet av fler särskilt anpassade hedersjourer och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:682 av Matheus Enholm m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avveckla Jämställdhetsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2967 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2020/21:3403 av Magnus Persson m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2020/21:3410 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lägga ned Jämställdhetsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en delegation för jämställdhet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinrätta anslaget till Länsstyrelsen i Stockholm för arbetet mot prostitution och människohandel och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka verksamheten vid Nationellt centrum för kvinnofrid i Uppsala och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3411 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lägga ned Jämställdhetsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lägga ned Delegationen mot segregation och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en delegation för jämställdhet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3581 av Mats Green m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering enligt förslaget i tabellen i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag för Nationellt centrum för kvinnofrid och för att kvinnojourerna ska ha tillräckligt med stödinsatser och en god beredskap och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Jämställdhetsmyndigheten bör läggas ned och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Delegationen mot segregation bör läggas ned och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2021 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrarers etablering

Tusental kronor

Anslag	Regeringens			Avvikelse från regeringen	
	förslag	M	SD	V	KD
1:1 Etableringsåtgärder	172 030	75 000	-172 030	±0	-98 000
1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande	6 194 640	-500 000	-3 097 320	1 900 000	±0
1:3 Hemutrustningslån	171 613	±0	-171 613	±0	±0
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	128 556	±0	-64 278	±0	±0
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	92 919	±0	±0	±0	±0
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	409 039	40 000	75 000	±0	-82 000
3:2 Jämställdhetsmyndigheten	75 573	-38 000	-37 787	±0	-26 000
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	28 163	±0	±0	±0	±0
4:1 Åtgärder mot segregation	500 000	-500 000	-500 000	±0	-250 000
4:2 Delegationen mot segregation	18 208	-9 000	-9 104	±0	-18 000
<i>Förslag till anslag utöver regeringens förslag</i>					
99:1 Inrättande av Jämställdhetsdelegation	±0	±0	±0	±0	13 000
Summa för utgiftsområdet	7 790 741	-932 000	-3 977 132	1 900 000	-461 000

BILAGA 3

Regeringens och motionärernas förslag till beställningsbemyndiganden

Beställningsbemyndiganden för 2021 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod	Avvikelse från regeringen	
			SD	M
2:2	Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	39 300	2022	
3:3	Bidrag för kvinnors organisering	28 163	2022	
4:1	Åtgärder mot segregation	300 000	2022–2023	–300 000

BILAGA 4

Reservanternas anslagsförslag

Reservation 1, punkt 1 (SD)

Anslag för 2021 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Reservanternas förslag
1:1 Etableringsåtgärder	-172 030	±0
1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande	-3 097 320	3 097 320
1:3 Hemutrustningslån	-171 613	±0
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	-64 278	64 278
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	±0	92 919
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	75 000	484 039
3:2 Jämställdhetsmyndigheten	-37 787	37 786
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	±0	28 163
4:1 Åtgärder mot segregation	-500 000	±0
4:2 Delegationen mot segregation	-9 104	9 104
Summa för utgiftsområdet	-3 977 132	3 813 609

BILAGA 5

Reservanternas förslag till beställningsbemyndiganden

Reservation 1, punkt 1 (SD)

Beställningsbemyndiganden för 2021 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Reservanternas förslag	Tidsperiod
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	±0	39 300	2022
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	±0	28 163	2022
4:1 Åtgärder mot segregation	-300 000	0	2022–2023